27/03/2019

Όταν ο Άνθιμος Γαζής τραγουδούσε το “ως πότε παλικάρια” για να εμψυχώσει την Επανάσταση

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

«Μετά την έκρηξη της επανάστασης στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, δύο μήνες αργότερα, τον Μάιο του 1821 η επαναστατική φλόγα έφθανε και στη Μαγνησία. Αρκετοί κάτοικοι των χωριών του Πηλίου, που ήταν ήδη μυημένοι στη Φιλική Εταιρεία, καθώς και όλοι όσοι ήθελαν την αποτίναξη της πολύχρονης τυραννίας και την απόκτηση της πολυπόθητης ελευθερίας άρπαξαν τα όπλα με πρωτοστάτη τον αρχιμανδρίτη Άνθιμο Γαζή» σημειώνει, μεταξύ άλλων, ειδική έκδοση της επιστημονικής εταιρείας Μελέτης–Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα, για το ιστορικό της σύγκλησης της «Βουλής Θετταλομαγνησίας» στο Βελεστίνο προς τιμήν του Ρήγα, στις 11 Μαΐου 1821.

Και τονίζει ακόμη:

Κι ο Άνθιμος Γαζής να εμψυχώσει τους επαναστατημένους και να τους ωθήσει στον τιτάνιο του πολέμου αγώνα, μοιράζει στους στρατιώτες του τον επαναστατικό παιάνα, τον Θούριο του Ρήγα για να τραγουδηθεί. Το «ως πότε παλληκάρια» αντιλάλησε στης Μαγνησίας τα μέρη και έτσι οι αρματωμένοι ραγιάδες ατσαλώθηκαν στην απόφαση τους για το δίκαιο του πολέμου κατά του δεσποτισμού, της τυραννίας και στην αναγκαιότητα της δημιουργίας της ελληνικής δημοκρατικής τους πολιτείας.

Στις 7 Μαΐου 1821 ο Άνθιμος Γαζής έβγαλε τη διακήρυξη με τίτλο «Προς τους λαούς της Ζαγοράς, των Φερών και της Αγυιάς». Μεταξύ των άλλων, τονίζει τη σημασία του Ρήγα και της θυσίας του, που πριν από λίγα χρόνια θυσιάστηκε για την πατρίδα του, ότι ο Ρήγας προϊσταται στην επαναστατημένη Θεσσαλία και ο Θούριός του θα γίνει «εγερτήριον σάλπισμα στον πόλεμο που αρχίζουν».

Και ο Άνθιμος Γαζής συνεχίζει στη διακήρυξη του να απαριθμεί τα επιχειρήματα για το δίκαιον της επαναστάσεως τους, αναφέροντας τις εξεγέρσεις των σκλαβωμένων Ελλήνων στις άλλες περιοχές της Ελλάδος. Ωστόσο, στη διακήρυξη του συνιστά να συγκληθεί Συνέλευση με αντιπροσώπους από τις κοινότητες της Θετταλομαγνησίας, με σκοπό να συντάξουν Σύνταγμα στα πρότυπα του δημοκρατικού Συντάγματος του Ρήγα Βελεστινλή, όπως και έγινε.

«Ο Ρήγας για να μπορέσει τονώσει το ηθικό, να εμψυχώσει τους σκλαβωμένους ραγιάδες, εκτός από τα έντυπα, τις εικόνες χρησιμοποίησε τον ήχο, τη μουσική», αναφέρει στο Θεσσαλικό ημερολόγιο (Τόμος 49ος, σελ. 289 – 296), ο κ. Δημήτριος Καραμπερόπουλος, πρόεδρος της επιστημονικής εταιρείας Μελέτης Φερών Βελεστίνου-Ρήγας, για τον Θούριο. Και συνεχίζει: «Για να εκφράσει τα επαναστατικά του μηνύματα δανείζεται από τους αρχαίους Έλληνες ποιητές τον τίτλο «Θούριος», που σημαίνει ορμητικός, μαινόμενος, πολεμικός. Η λέξη αυτή δεν χρησιμοποιούνταν στην εποχή του, αλλά έκτοτε με τον Ρήγα καταγράφεται στο νεοελληνικό λεξιλόγιο και ο Θούριος γίνεται πασίγνωστος σε όλους τους Έλληνες, μικρούς και μεγάλους. Γίνεται συνώνυμος με την Επανάσταση.

Ο τίτλος “Θούριος” ανταποκρίνεται πράγματι και στο περιεχόμενο του ποιήματος του Ρήγα. Είναι ορμητικός, επαναστατικός παιάνας. Ήθελε ο Ρήγας πρώτα να εμψυχώσει τους σκλαβωμένους ραγιάδες και μετά να τους ωθήσει στον τιτάνιο αγώνα της Επανάστασης, για την απόκτηση της ελευθερίας.

Σπάνια στην Ιστορία των λαών απαντιέται όπως του Θουρίου η διάδοση και εξάπλωση. Πέρασε βουνά και κάμπους, στεριές και θάλασσες, πολιτείες και χωριά

του Βαλκανικού χώρου, ατσαλώνοντας τους ραγιάδες με την πρωτόγνωρη επαναστατική του πνοή, για την αποτίναξη της τυραννίας και την απόκτηση της πολυπόθητης ελευθερίας, τονίζοντας στους σκλαβωμένους ότι πάνω και από τη ζωή, το ύψιστο αγαθό του ανθρώπου είναι η Ελευθερία».

Ο Θούριος δεν είναι ποίημα γραφείου. Είναι η εμπειρία της σκλαβιάς των σαράντα χρόνων της ζωής του Ρήγα. «Καλλιό ναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή». Συμπυκνώνει της ρωμιοσύνης όλων των αιώνων, την πίκρα και την αγανάκτηση κατά της τυραννίας, καταλήγει ο πρόεδρος της επιστημονικής εταιρείας μελέτης Φερών Βελεστίνου-Ρήγας.